

...od nemoci ke zdraví...

DOSTAL JSEM DRUHOU ŠANCI K ŽIVOTU, říká ROBERT CHUDÝ

Několik let přinášíme na těchto stránkách rozhovory s lékaři Ústřední vojenské nemocnice Praha. Dnes poprvé děláme výjimku a v našem seriálu o ÚVN si můžete přečíst rozhovor s pacientem, kterého střešovičtí doktoři vrátili do života. Tím pacientem je Robert Chudý. Je vám jeho jméno povědomé? Možná jste v televizi viděli jeho Třináctou komnatu, nebo jste ve zprávách zaznamenali, že získal několik vyznamenání, nebo si z roku 2008 pamatujete sérii zpráv o těžce zraněném příslušníkovi českého vojenského kontingentu v Afghánistánu, který přišel při výbuchu nástražného zařízení o levou nohu a levou ruku. Je jím právě on. Jeho stav byl dlouho kritickým a nevědělo se, zda vůbec přežije. Dnes je nadporučík ve výslužbě Robert Chudý opět plný energie a plánů, jeho fyzická kondice je vynikající, vojákem zůstal srdcem a duší. Jako lektor - instruktor je občanským zaměstnancem Armády ČR, která jeho znalostí a zkušeností využívá při výcviku sebezáchovy a přežití svých příslušníků vyjíždějících do misí.

■ Toužil jste už v dětství být vojákem?

Ne, vyrůstal jsem v rodině, v níž byly základem práce na zahradě a zemědělství. Pradědeček odkázal dědovi ohromný sad, v jehož kultivaci dědeček úspěšně pokračoval. Byl vynikající sadař, chodili k němu na konzultace i ty největší stálice naší pomologie. Já jsem v tomto prostředí vyrůstal, měl jsem blízko k rostlinné i živočišné výrobě a chtěl jsem být také zemědělcem. Po ukončení základní školy jsem odešel studovat Střední zemědělskou školu do Olomouce obor pěstitel-sko-chovatelský.

■ Do té doby jste o jiném povolání nepřemýšlel?

Opravdu ne, zemědělství mě bavilo a chtěl jsem pokračovat v rodinné tradici. Bavilo mě sadaření, měl jsem vztah ke zvířatům a to se spolu výborně doplňovalo. Po maturitě jsem mohl dělat agronoma nebo zootechnika.

■ A dělal?

Nedělal, začal jsem studovat Mendlovu zemědělskou a lesnickou univerzitu v Brně, přesněji Zahradnickou fakultu v Lednici na Moravě, obor technolog pro zpracování a skladování zahradnických produktů. Velká část studijní náplně se týkala vinařství, což pro mě byla novinka, u nás se réva moc nepěstovala. Vyhovovalo mně také, že jsem se při studiu mohl naplno věnovat sportu a chodit alespoň třikrát týdně cvičit.

■ Coby čerstvý zemědělský inženýr jste po vysoké škole nastoupil na vojnu?

Promoval jsem v červenci 2000, na základní vojenskou službu jsem nastoupil v říjnu téhož roku. Dostal jsem se do Prostějova ke 114. středisku průzkumu a elektronického boje a stal se po absolvování vstupního výcviku velitelem družstva.

■ Líbilo se Vám na vojně?

Líbilo, opravdu hodně moc, říkám o tomto roce, že byl tím nejlepším v mém životě. Už dříve jsem intenzivně dělal nejrůznější sporty, také jsem střílel nebo rybařil, zkrátka vyhledával akčnost a adrenalin. Na vojně jsem poznal, že toto všechno, co jsem dělal odděleně, mohu ve službě v armádě využít a spojit do jediné činnosti. To mě nadchlo, objevil jsem v sobě vlohy, které jsem dříve jenom podvědomě tušil. Po celou dobu základní služby se to ve mně generovalo, každým uplynulým měsícem. Začal jsem vidět svůj životní cíl a šel za ním.

■ Co jste dělal po vojně?

Po skončení základní vojenské služby už pro mě bylo nepředstavitelné, že bych nastoupil do nějakého civilního zaměst-

Robert Chudý

nání, ale na nátlak rodiny jsem to udělal a začal pracovat v jedné firmě vyrábějící krmivové doplňky pro zvířata. Brzy jsem poznal, že to pro mě není to pravé, uvítal jsem proto možnost nastoupit k Policii ČR v Brně. Chtěl jsem se časem dostat do zásohové jednotky, ale to nevyšlo, můj postup byl nasměrován víceméně k úřednickým pracím a spisům.

■ Stýskalo se Vám po armádě?

Opravdu hodně. Průběžně jsem jezdil za kamarády na prostějovskou posádku a tam jsem se cítil nejlépe. Jednoho dne mi řekli, že od 1. ledna budou mít asi osm nových míst, jestli nechci nastoupit jako voják z povolání. Bez rozmyšlení jsem odpověděl, že jdu okamžitě. Začal jsem si hned zařizovat všechno potřebné, od policie jsem odešel ve zkušební době, která tam trvá rok a od 1. 1. 2003 jsem se stal příslušníkem Armády České republiky.

■ Jaká byla Vaše pracovní náplň v armádě?

Byl jsem zařazen jako velitel družstva hloubkového a vojskového průzkumu v hodnosti praporčíka. Jako voják z povolání jsem se vrátil na středisko, v němž jsem strávil základní vojenskou službu. Bylo to pro mě opravdu super, byl jsem moc spokojený, i když jsem věděl, že k 30. červnu se naše středisko bude rušit, protože pokračovala reorganizace armády

a redislokace útvarů. Nastoupil jsem na přechodnou dobu do Vyškova do stejné funkce, povýšil na poručíka a od 1. 12. 2003 jsem se stal příslušníkem 102. průzkumného praporu generála Palečka ve funkci velitele 2. průzkumné čety Lehké průzkumné rot. Následně jsem od ledna do října 2004 absolvoval důstojnický kurz. Ve stejném roce jsem začal skákat s padákem. Rok 2004 byl pro mě nádherný.

■ **Co Vás motivovalo přihlásit se na misi do Afghánistánu?**

Na jaře 2005 jsem se dozvěděl, že někteří lidé z naší jednotky budou mít šanci být brzy zařazeni do mise v Afghánistánu. V tu dobu jsem ale mimo jiné ještě neměl moc dobrou angličtinu a nakonec jsem nebyl vybrán. Běžel čas, absolvoval jsem několik kursů, moje jednotka fungovala a na podzim 2007 se opět objevila možnost odjet v únoru následujícího roku do Afghánistánu. Dokončil jsem kurs angličtiny a od ledna jsem se intenzivně připravoval na výjezd.

■ **Napodruhé to vyšlo?**

Ano, 21. února 2008 jsme přistáli na základně koaličních sil v Bagramu. Po čtyřech dnech jsme se vrtulníkem přesunuli do Lógaru jako první kontingent provinčního rekonstrukčního týmu (PRT) Armády ČR a 25. března jsme poprvé oficiálně samostatně vyjeli k plnění operačních úkolů.

■ **Jednalo se o nasazení do bojů?**

Ne, to ne. Do Afghánistánu jsme jeli plnit úkoly k zabezpečení civilní části PRT a koordinace s ní. Provinční rekonstrukční tým je jeden organismus, který je rozdělen na civilní část spadající pod Ministerstvo zahraničních věcí a na vojenskou část Armády ČR. PRT má vojenského velitele, jenž je v otázce ochrany nadřízen civilním expertům, ale plnění odborných úkolů týmu zajišťují civilní odborníci. Jejich úkolem je obnova infrastruktury – školství, zdravotnictví, zemědělství, vodohospodářství a dalších. Realizují se tam i projekty odvodňovacích kanálů, přívodu pitné vody a podobně. My jsme primárně prováděli ochranu a doprovod tohoto týmu do míst plnění konkrétních projektů a také jsme samozřejmě prováděli průzkum terénu.

■ **Kolik členů měl tým civilních expertů, který jste měli na starosti?**

V té době měl šest členů, většinou inženýrů, mezi nimi byla i jedna žena.

■ **Pamatujete si na osudný den v Afghánistánu? Jaký úkol jste tehdy plnili?**

Bylo to 30. dubna 2008, prováděli jsme rekognoskační prostor v pohoří Aynak,

Bojové vozidlo po najetí na minu

přesněji řečeno v oblasti měděného dolu, který podle odhadů patří mezi největší světová naleziště mědi. Potřebovali jsme zjistit, jaký je tam aktuální bezpečnostní stav, protože zde nedávno probíhaly bojové operace. V patrole jsme ten den proto byli pouze vojáci bez civilních expertů, spolu s příslušníky Afghánské národní armády. Já jsem byl zástupcem velitele patroly, měl jsem na starost její spojení se základnou a pamatuji si dodnes poměrně podrobně na její průběh od ranního plánování, po přesun a plnění úkolů, až po návrat. Měli jsme se původně vracet jinou cestou, než byla ta ráno směrem tam. Přijeli jsme k vesnici, kterou jsme měli projíždět, ale ta v daný okamžik nebyla průjezdná. Jedno vozidlo při otáčení najelo na protipěchotní minu, která roztrhla kolo. Po jeho výměně jsme zamířili co nejrychleji k hlavní komunikaci vedoucí do tábora, abychom se do něj vrátili do západu slunce. V prostoru mezi pohořím a hlavní komunikací vozidlo, v němž jsem seděl vedle řidiče a které bylo čtvrté v pořadí v koloně, najelo na mechanické improvizované výbušné zařízení (Pressure Plate Improvised Explosive Device – PPIED). Oni umí taková zařízení velmi sofistikovaně vyrobit i nastražit. Zařízení, na které jsme najeli, bylo zkonstruováno s maximálním destruktivním účinkem na vozidlo a živou sílu v něm. Tvůrci PPIED mají vozidla používaná aliancí dokonale načtená, přesně vědí, kde a kdy jejich zařízení musí vybuchnout, aby způsobilo co největší škodu. Kdyby bouchlo pod kolem, tak jsme byli relativně v klidu, protože Hammer je konstruován tak, aby se motorová nebo zavazadlová část oddělila a kabina s lidmi zůstala celá. Je to skvěle vybavené bojové vozidlo s výbornými

balistickými a bezpečnostními charakteristikami, ale má ploché dno, které sílu výbuchu zespoda absorbuje dovnitř do kabiny. V podmínkách Afghánistánu by proto byl pro ochranu posádky vhodnější kónický tvar podvozku, protože klínovité dno rozdělí výbušnou sílu a ta vozidlo snáze obteče. Tak je tomu např. u obrněných vozů Iveco.

■ **Nástražné zařízení vybuchlo pod Vaším autem, které jelo až čtvrté. Znamená to, že jste nejeli všichni stejnou stopou?**

Stejnou stopou jsme jeli, ale výbušné zařízení mohlo být nastaveno na opakované najetí. Podle rozborů, které byly po incidentu provedeny je také možné, že první tři vozidla nástražný systém buď o milimetry minula, nebo na něj najela a postupně jej „odhrabala“, takže reagovalo až na nás. PPIED jsou kladena velmi promyšleně zejména v místech vzniklých erozí nějakého malého nebo občasného vodního toku, tzv. vádí. Tam je půda narušená a zařízení se dobře ukrývá.

Neuvěřitelné je, že při cestě tam jsme zrovna toto konkrétní místo, kde při zpáteční cestě došlo k výbuchu, fotografovali pro naše zpravodajce jako potenciální úložiště PPIED. A cestou zpátky to tam opravdu bouchlo... Je pravděpodobné, že už při první cestě tam nástražné zařízení bylo zakopáno, protože za pět hodin, kdy jsme se tudy vraceli, by je nestačili uložit. Ale zřejmě nemělo zdroj, zatímco potom už ano, připojit k němu baterie trvá chvíli. Pak stačí jenom najet...

Jiří Hruška

Druhou část rozhovoru s Robertem Chudým přineseme v příštím čísle časopisu VELESLAVÍN39.